

TELEGRAFUL ROMÂNULUI.

Telegraful este de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenumeratiunea se face în Săbiiu la expeditorul foiei, pe afară la c. r. poște cu bani gătiți prin scrisori francate, adresate către expeditorul. Pretul prenumeratiunii pentru Săbiiu este pe anu 7 fl. v. n. iar pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 6.

ANULU XXIII.

Săbiiu în 1931 Ianuarie. 1875.

(În celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pe un an 8 fl. iera pe o jumătate de anu 4 fl. v. n. Pentru princip. și țări străine pe anu 12 1/2 anu 6 fl. Inserate se plătesc pentru întâia oară cu 7 cr. și pentru a doua oară cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetiție cu 3 1/2 cr. v. n.)

Săbiiu 18 Ianuarie.

Desbaterea generală asupra bugetului, după cum am anunțat și în numărul trecut, s'a început deja Mercuri, fără mare șgomot. Fiind că acum ne aflăm numai în introducerea acțiunii nu ne putem aștepta de odată la discuțiuni tumultuare, dară acestea după presemnele ce se ivesc, sigur nu voru lipsi. Amarațiunea provocată prin proiectele cunoscută despre urcarea dărilor s'a mai marit încă prin proiectul de lege despre darea generală de venit, pe care l'a subternut ministrul Ghyczy la începutul desbaterei. Insuși ministrul de finanțe recunoște cu destulă sinceritate, că această contribuțiune este cea mai apăsătoare dintre toate câte au propus până acum, unu cuvânt acestă destulă de semnificativ în gur'a lui Ghyczy!

Momentele mai remarcabile din desbaterea de Joi sunt mai întâi propunerea lui Zsedényi, de a se reieptă bugetul la comisiunea financiară spre a se examina din nou și a se face reduțiuni mai mari în erogate. Deputatul *Wahrmann* a respins bugetul, dară *Pulszky* nu numai pledează întru o lungă cuvântare pentru acceptarea lui, ci caracterisă țienut'a opozițiunii de nechiară dîcîndu, că diferințele ce desbina țier'a voru disparé cu totul, deca natiunea va confirmă a țier'a oară complanarea cu Austri'a. Acestu oratoru, firește din punctulu de vedere alu partidei cărei aparține, dîse că situațiunea e serioasă, dară nu desperată, deficitulu resulta din investițiuni și din cuotele de amortisatiune.

Mai remarcabilă este dintre cele trei șiedintie de până acum șiedinti'a de Vineri, în care desfășură baronulu *Sennyey* principiile guvernului de *mance* și necorespondențiorie. Într'o espunere detaiată desvôltă istetiulu conservativu unu *programu pozitivu* atatu cu privire la scopurile cătu si la medilôcele recerute de situațiune. Mai surprindetoriu este pasagiulu din cuvântarea sea, unde 'si dă parerea cu privire la sistemulu dualisticu. Întrebarea de statu, dîse betrânulu conservativu, nu este la ordinea dilei, inse legatur'a facută cu monarhi'a prin actulu de complanare din 1867 nu trebuie slabită.

Acestu passu insiela șperanțiele acelor'a, cari așteptau dela *Sennyey* să bombardeze sistemulu actualu cu ocașiunea desbaterei bugetarie, dară mai multu da de minciuna scirile colportate despre o alianția între corifeulu din opozițiune și conducatoriulu conservativilor.

În desvôltarea mai departe a cuvântărilor se luă baronulu *Sennyey* voiesce să consideré trebuințele faptice ale administratiunii pre contulu teoriilor, să desvôlțeze dreptate fatia de natiunalități și confesiuni, asprime fatia de atentate ce conturba linișcea publică. Reform'a legi municipale observandu-se autonomi'a la denumirea oficialilor comitatensi, mai departe, doresce, și această e și o necesitate imperativă, că crutiările să fia mai radicali decum le-a făcutu guvernulu, nu spre a sustinere ci spre a reformă sistemulu coruptu de astadi. Înmultirea dărilor eventualu e de lipsă, inse nu în măsur'a data de guvern ci acelea

trebuie să regenereze statulu acoperindu-se toate erogatele, pentru care scopu trebuie să se foloséscă mai bine împrumutulu ce mai avem, să se dea domeniile statului, băile și industriile, ba chiaru și drumurile de feru la privati; să se facă reduțiuni și în bugetulu honvedilor și să se reguleze legea despre usura.

În fine priméște baronulu *Sennyey* bugetulu de basă la desbaterea specială și astfelu se combaté însuși pre sine prin argumentele ce le-au adus contr'a economiei guvernului actualu sbiciindulu mai în toate ramurile activității seale. Din mai multe părți se sustiene, că baronulu *Sennyey* are prospectu să fia ministru presedinte și de aci și esplica unii, că oratorulu s'a nesuitu a încungiur'a ori ce provocatiune și i-a și succesu a face o impresiune puternică și a seceră aplauze din partea tuturor partidelor.

Ultimele șiedintie ale Adunării natiunale din Franci'a, în cari venira la discuțiune legile constitutiunale, dovedescu, că nenorocit'a țiera este departe de a veni la o formă de statu solidă și stabilă. Pre cându deputatii se combatu reciproc cu metafore fără de a esoperă ce-va „ducele de Magenta” se afla într'o pusetiune confusă și desperată. Elu voiesce să domnéască cu ori-ce pretiu și spre a se asigură are neapărată lipsa de a fi investitu cu plenipotentiele recerute. La această dorinția îi respundu mai întâi *legitimistii*, că densii ce e dreptu s'au ținutu de majoritatea care l'au pus în acestu postu, dară ei au privitu în trensulu numai pre locutienetoriulu regelui Chambord.

Drépt'a moderată argumentéza, că ea a investitu pre maresialu cu potestate pre period'a de 7 ani, inse numai în form'a „septenatului nepersonal”, după a cărui decurgere să se dea cursu liberu combinatiunilor monarchice. În punctulu acestă domnii din drépt'a moderată nu consintiescu deplinu cu domnii din „centrulu dreptu”, pentru că acestă la totă întemplantă vreau să concédă șiefulu puterii executivă pre cei 6 ani ce mai are septenatulu titlurile și plenipotentiele „unui adevăratu presedinte alu republicei”, dară această republică are să înceteze la 20 Decembre 1880 pentru a face locu regatulu din Iuliu, reprezentatu prin pretendentulu Conte de Parisu.

Centrulu stângu considera period'a de 6 ani de unu tempu oportunu pentru a consolidă republic'a și a pune astfelu capetu tuturor criselor. După expirarea acestui periodu provisoriu elu aștepta, că republic'a să devina o formă de statu definitivă și neviolabilă. O parte din centrulu stângu „partid'a progresistă” se invoiesce în principiu cu această parere, dară dens'a afla, că adunarea de fatia nu e competentă a aduce resoluțiuni constitutiunale avendu mandatu numai pentru încheierea păcei cu Germani'a.

Bonapartistii stau la oparte și pandescu ocașiunea, pentru a apucă frenele guvernului cu ajutorulu unei lovituri de statu seu cu aplicarea plebiscitulu, de care s'a folositu de alte ori cu multu norocu.

Între atari divergenție în pareri și aspirațiuni maresialulu Mac-Mahon în zedaru se fremanta cu experimentarea de a-și organiza potestățile seale,

densulu nu pôte compune nici unu ministeriu, care să se pôte redimă pre o majoritate compactă. Încercarea de a contopi centrelor n'a reșitu și totu acestu rezultat avu experimentarea lui Broglie, de a restabilă majoritatea dela 24 Maiu, care a trantitu pre Thiers, pentruca legitimistii nu voru să contribuă la consolidarea lui Mac-Mahon. Acestă nu vrea să șcie de republică și astu-feliu retacesce prin labirintulu politicei fără de a afla firulu Ariadnei care să-lu scôta din aceste confusiuni. Unicul medilocu aru fi disolvarea adunării natiunale, dară plenipotentiele seale nu se întind atatu de departe. Disolvarea inse aru trage usioru după sine o lovitură de statu și prin trens'a o dictatură, dară dictatorulu, de sigur, n'aru fi maresialulu presedinte.

După constelațiunea partidelor de acum situațiunea tulburată nu se pôte limpedi, fortiele slabite prin inimiculu vecinu, dară mai multu prin sfășăriile interne nu se potu restabilă și țier'a, departe de a pôte dice unu cuvântu decisiv în politic'a europeană, nu e în stare de a se bucură macaru de binefacerile păcei în intru. E o mare nefericire, că această natiune se luptă aprôpe de o sută de ani pentru a întemeiă o formă de statu pre base solide și durabile fără să ajungă la unu rezultat pozitiv după atâte șgduiri, revoluțiuni și lovituri grele.

În șiedinti'a partidei deakiste din 24 c. la care au participatu multi membri afara de contele *Lonyay*, Ghyczy și-au desfășurat șpuseulu seu cunoscutu publiculu nostru și-a dechiaratu, că guvernulu voiesce să acopere deficitulu prin urcarea contributiunilor cu 13 miliône, și se rôga să se priméască raportulu comisiunii financiale asupra bugetulu de basă la desbaterea specială. *Zsedényi* propuse să se reiepte bugetulu la comisiunea financiară cu îndrumarea, de a se mediloci mai multe crutiări. *Sennyey* dechiară că densulu voiesce să se priméască bugetulu în genere, dară are de gându să desfășoare înainte camerei ingrigirile seale relativu la politic'a financiară. *Wahrmann* dice că are de cugetu să facă unele propuneri, dară nu va face vôtulu seu aternatoriu dela primirea acestor propuneri. Ministrulu presedinte dechiară din nou, că guvernulu persiste întru votarea proiectelor de dare și ce privesc ingrigirile lui *Sennyey* va răspunde la tempulu seu în camera. *Sennyey* protestéza contr'a supunerei, că densulu aru voi să pregătéască greutăți. Oratorulu priméște bugetulu.

Somsich ceru unu bilantiu pre 1877, la care cerere răspunde ministrulu de finanțe, că această e imposibilu și fără de nici unu folos. *Lipthay* sustiene că trebuie decisu, că să fia vorb'a numai de recerintia. Tavaszi cere o bancă natiunale. În urma primii partid'a — respingendu propunerea lui *Zsedényi* — raportulu comisiunii financiare de basă la desbaterea specială și se decise să se tipărăscă toate propunerile înainte de a se începe discuțiunea.

Acasă a fostu conferinț'a pregătitoră, vomu vedé în raportulu despre decursulu discuțiunii în parlamentu cum se voru desfășură lucruri

în respectulu bugetulu, care a începutu déjà Mercuri.

† În conferinț'a ablegatiloru transilvaneni ținută la 24 l. c. în Budapeșt'a, a adus pre tapetu ablegatulu Ognei, Ladislau Corizmicu, încetarea cea repentină a baiei de sare dela Ogn'a.

Acasă mesura, prin carea poporatiunea din Ogn'a suferă perderi însemnate, este o dispozițiune a regimulu cu scopu că să concentreze scôterea de sare în Uioara, deși acolo productiunea este împreunată cu mai multe șpese de cătu la Ogn'a. Elu, Corizmicu, va face cu referinția la această ministrulu de finanțe o reprezentatiune, care de va rămânea fără succesu atunci elu va aduce cestiunea această înainte dietei.

S'a decisu, că în reprezentatiunea numită să se considere și salinele din Turd'a, Deesokn'a și Parajdu, după aceea minele statulu din Transilvani'a, și preste totu să lucre într'acolo, că la casu cându interesele financiale ale statulu aru pretinde în modu urgentu atari măsuri de disolvare, atunci statulu să aibă în vedere lips'a cea neîncungiurabilă a lucratorilor, cari aru deveni fără pâne, și împlinirea astor feliu de norme să o facă într'unu modu succesiv iera nu de odată.

În Budapeșt'a la Ferdinand Tettei a esitu o scrisore volantă, de 57 pagini sub titlu „Epistole la unu barbatu de statu.” Anonimulu autoru se pare a fi unu politicu vechiu, care încă pre tempulu revoluțiunii a fostu în atingere cu conducatori aceleia, și care s'a ocupatu cu politic'a și dela 1867 încôce. Epistolele sunt îndreptate la adres'a cont. Melchioru Lonyay. Motulu scrisorei volante sună: „ștriga patri'a.” Autorulu este unu liberalu, adoratoriu a lui Deacu și a lui Kossuth, nu este amic alu contelui Andrasy, a cărui politică o ataca de repetite ori; opozițiunea o desconsideră; în *Sennyey* nu se încrede; și fiindu că doresce caderea regimulu actualu, șperéza că va prosperă patri'a, împreunandu-se lonyaistii cu barbatii liberali ai partidei lui Deak. Dela alegerile cele noué inse șperéza, că prin acelea se va delatură posițiunea cea gresită a partidelor și parlamentulu se va împărți în două tabere, dintre cari un'a va fi liberală, iera alt'a conservativă.

Dicț'a Ungariei.

Budapeșt'a în 25 Ianuarie 1875. Cu toate că șiedinti'a de astadi a casei deputatiloru eră destinată numai pentru a țier'a cetire a proiectulu de lege ce se referesce la eliberarea clădirilor de sub sarcin'a contribuțiunii, și a lasă reprezentantiloru tempu și linișce spre a se pregăti pentru discuțiunea bugetulu, totuși se desvôltă pre neașteptate unu episod cu totulu interesant și picantu.

După ce se resolvira formaliele se școlă *Csernatony* cu o fatia semnificativă indigitandu la o fôia ce o țienea în mâni. Deputatii la începutu nu puseră pondu pre atitudinea lui, dară fura surprinși prin dechiararea, că voiesce să facă guvernulu o interpelatiune și că această interpelatiune se referesce la drumulu orientali.

Opositiunea — începe Csernatony — si anume foile opozitionali au staruitu de repetite ori si cu zelu, că acésta nenorocita afacere, care subsapa creditulu Ungariei, in urma sa se chiarifice si aplaneze prin judecatoria. Camer'a a delegatu comisiuni, ne stau inainte déjà elaborate voluminoase, dara cu toate aceste inca nu se pôte prevedé, ca cându se va poté esoperá unu resultatu. Intr'unu modu deosebitu si destulu de enigmatu se ocupa togm'a unu diurnalu ce se dice ca e inspiratu fundatu si sustienutu cu spese luscurose de ministrulu presiedinte, de intrég'a politica a drumurilor ferate si in specie de cestiunea drumului orientalu, că si cându chiaru ómenii acesteí foi aru fi cei mai nevinovati la situatiunea actuala. Ba, fói'a citata aduce afacerea in legatura cu procesulu lui Offenheim.

Oratorulu cetesce pasagieile principale „din articulu de fondu din „Közérdek“ si relevéza cu deosebire unu pasagiu, in care se supune purcederea parlamentului in cestiunea drumului orientalu la o critica agera. In acestu tonu ironicu — continua oratorulu — vorbesce despre noi o fói'a, a cărei patroni póta in cea mare parte vin'a nenorocirei nóstre! Si in procesulu lui Offenheim se stigmatiseza Ungari'a de o tíera, in care trebuie sa manipuleze cine-va cu „provisiuni“, déca vrea sa faca o tréba si organulu inspiratu de ministrulu presiedinte ni enaréza acésta cu esactitate si cu o dispugetiune flegma buna si inocenta. Ací pretinde onóre natiunei, că sa se faca fára intardiére ce-va. Oratorulu cetesce apoi acésta interpelatiune :

Considerându ca afacerea drumului de feru orientalu strica neintreputu onórea tiei; ca acum si organulu ce se dice ca este a ministrului presiedinte, cere sa se indrumeze acuatoriulu publicu a clasificá relele costisatórie dupa meritele respectivilor : intrebu pre ministrulu presiedinte : Are densulu cunoscintia, ca „Közérdek“, despre care fam'a dice ca este organulu celu mai intimu alu seu, ne infatisiéza purcederea casei deputatiloru că si cându acésta aru acoperí si crutiá pre cei vinovati ?

Ce are de cugetu sa faca guvernulu spre a sterge rusinea, pentru care Ungari'a este silita sa platésca milióne si sa inrosiéca pururea dinaintea lunei întregi ?

Ministrulu presiedinte sculându-se indata respunde, ca incátu privesce incercarea interpelatoriului, de a aduce jurnalulu „Közérdek“ in legatura cu persón'a sea, densulu nici n'a intemeiatu nici nu sta cu acél'a in vre-unu raportu mai de aprópe. Oratorulu ia responsabilitatea pentru toate câte le face, dara nu si pentru unu articulu din jurnalistica — apara in ori si care fói'a publica.

Ce privesce mesurile pre cari guvernulu are de cugetu sa-le ia facia de cestiunea drumului orientalu, pentru a pune capetu acestei afaceri, ministrulu presiedinte dechiara, ca n'a aternatu si nu va atarná dela guvernulu, că cas'a deputatiloru sa ia la discussiune indata dupa ce se voru fi terminatu proiectele financiáli, — raportulu colectivulu alu comisiunei financiáli si alu comisiunei drumurilor ferate despre afacerea drumului orientalu. Cas'a va avé ocaziune sa si ia pusetiunea ce-i compete dupa sfer'a sea de activitate si oratorulu asigura din parte-i ca guvernulu va face totu spre a dilucidá punctele intunecate din afacerea acésta, spre a delaturá totu ce pôte sa influentieze stricatiósu asupr'a creditului statului si in genere a creditului financiálu, si spre a eruá, déca se afla, pre cei vinovati si a-i pedepsí dupa merit.

Respunsulu acésta facú o impresiune buna asupr'a majoritatiei. Dara Csernatony se scóla si replica :

„Közérdek“ fu consideratu la in-

ceputu, mai alesu fiindu ca a aparutu pre velinu frumosu si mai cu margini aurite, de organulu lui Andrásy, dara acésta a desavuatu aceste asertiuni si lui Andrásy trebuie sa-i credemu. Fiindu ca si ministrulu presiedinte denégá din partea sea fói'a citata, trebuie sa luámu spre cunoscintia fára reserva dechiariatiunea ministrului presiedinte, totusi oratorulu asigura, — si densulu inca nu mintiesce vre-odata — ca colegi din drépt'a i-au disu, ca jurnalulu „Közérdek“ este fundatu de ministrulu presiedinte si de mai multi „domni“ deakisti. Incátu privesce partea din respunsulu ministrului, care atinge afacerea drumului orientalu, oratorulu se mira, ca ministrulu presiedinte respinge quasi cu indignatiune pâna si asertiunile cele adeverate din „Közérdek“. Oratorulu n'are incredere in guvernulu, dara fiindu ca nu este altu modu de scapare, ia si acésta parte a respunsului deocamdata spre cunoscintia.

Bitto se radica a dóu'a óra si dechiara pre cuventulu seu de onóre, ca abia de astadi are scire despre existintia articulu din „Közérdek“. Densulu nu potú sa-si dea pareá sea asupr'a cuprinsului acelu articulu, pentru ca nu voiá sa previna decisiuniloru casei, inaintea cărei trebuie sa ajunga intrég'a afacere.

Camer'a ia respunsulu ministrului spre cunoscintia.

Si Csernatony dímpreuna cu unii membri din centru se radicara pentru, ceealalti membri din opozitiune siediura.

Dupa acésta dechiara Korizmici cá presiedinte alu comisiunei pentru drumurile ferate, ca déca membrii comisiunei financiáli si a celei pentru drumuri nu se voru mai ocupá de bugetu si de afacerile contributiunali, se va luá fára intardiére raportulu subcomitetului delegatu in cestiunea drumului orientalu, la desbatere.

Contele Forgach dede in intielesulu creditulu si a reputatiunei natiunale dechiariatiunea resoluta, ca la societatea drumurilor ferate Casiovi'a Oderberg n'a primitu nimene vre-o provisiune, ci s'a castigatu o relaxatiune in favorulu societatiei.

Dupa aceste antecedente vine la ordinea dilei a trei'a cetire a proiectului de lege, care se referesce la eliberarea de sub contributiune a cladiriloru din capitala. Acésta se resolvesce si se inchide siedintia de astadi.

Budapest'a 27 Ianuariu 1875. Mai inainte de a se incepe desbaterea bugetului in cas'a deputatiloru se substernu o masa de petitiuni si apoi interpeléza

G. Molnár pre ministrulu presiedinte, de voiesce sa medilocésca pentru deputati computurile finali din 1873, pentru cá reprezentantii sa se póta provocá la acele in desbaterea bugetului? Mai departe intréba, ca substernese-va curendu consemnarea pensiuniloru impreuna cu resolutiunea respectiva a consiliului ministerialu? Interpelatiunea se predá ministrului presiedinte

G. Simonyi interpeléza pre ministrulu de justitia si de fincie, ca ce s'a intemplat in urm'a resolutiunei de a se conchiemá o ancheta pentru legile de usura, la care respunde Pauller, ca anchet'a s'a tienutu, din discussiuni au resultatu o intelegere in punctele principale, in detaiu trebuie a se statorí inca câte ce-va si in curendu se va substerne raportulu inaintea casei. Interpelatoriulu este multiamitu cu acestu respunsu.

Urméza la ordinea dilei discussiunea raportului comisiunei financiáli asupr'a bugetului pre 1875. Referentulu destinatu pentru raportulu generalu, baronulu Lipthay, se urca pre tribuna. Raportulu se considera cá cetitu si raportorulu póte luá numai de cátu cuventulu.

Referentulu Lipthay incepe : Dupa cum constată raportulu, situatiunea in

care se afla statulu ungurescu acum, e fôrte seriósá; comisiunea recunoscendu acésta a supusu fia-care postu din bugetu unei esaminári consciintióse si detaiate. La regularea unui bugetu esitu din ecuilibrulu seu trebuie sa avemu inainte dóue principie cardináli: reducerea erogatorulu si urcareá veniteloru. Pre cátu e de simpla acésta regula pre atátu de grea este aplecareá ei. La crutiári ne intempina mai întâiu intrebarea, óre nu strica acelea intereselor publice generali, culturei, mai multu de cátu folosescu statului, pentru ca o economia rea se aréta atátu in stergerea erogatorulu neapertu de lipsa, cátu si in votarea de erogatiuni prisositorie.

Guvernulu tienendu contu de situatiune a facutu unele reductiuni in bugetulu pre 1875, dara cu toate aceste a remasu unu deficitu preste totu de 27,578,074 fl. Guvernulu n'a potutu merge mai departe in reductiuni, pentruca trebuie sa conformeze erogatele cu sistemulu presentu de administratiune. Fatia cu anulu trecut crutiári facu 7 milióne, pre cari guvernulu le-a stersu din propri'a initiativa. Inca nu e esecutata reform'a administratiunei, totusi oratorulu speréza ca se va realisá in curendu.

Oratorulu aréta apoi in cifre reductiunile facute de comisiunea financiála, prin cari deficitulu s'a micioratu la 26,495,715 fl. E o suma considerabila acésta, dara trebuie sa cugetámu ca analisandu deficitulu mai de aprópe va resultá, ca partile lui constitutive suntú recerintia spre acoperirea imprumuturiloru de stat, a garantiiloru de interese pentru drumurile de feru si a investitiuniloru. Situatiunea e grea, dara sa nu ne temem, sa nu desperámu si sa nu ne conturbámu in activitatea nóstra

Desperarea sa o lasámu celoru slabi. Potemu pricepe usioru, ca natiunea ajungendu dupa unu lungu tempu la independintia sea, s'a precipitatu in erogatele sele, inse trebuie sa i se fáca dreptate pentru ca indata ce 'si cunoscú erórea se opri, dara acum cadiu in cela-lalta estremu nejustificabilu alu desperarei.

Se mai póte reduce câte unu postu, situatiunea financiála se mai póte inbunatatí in câte o privintia, spre care scopu trebuie sa cugetámu firesce si la urcareá veniteloru statului si comisiunea financiála a indigitatu in raportulu seu ca cum se póte sperá acésta urcare.

Inainte de toate regularea catastrului va aduce 3 milióne, controlându-se controbandele la tabacu si alte taxatiuni nu numai se voru radica venitele statului, ci vomu redicá si creditulu nostru. Oratorulu face apoi o pararela intre dările directe de venit din Trans — si Cislaitania si aretându marea diferentia relevéza insemnatatea revisiunei tratatului vamalu si comercialu, desfasura apoi in detaiu toate modalitátile propuse in comisiunea financiála pentru acoperirea deficitului si termina cu cuventulu : Resolutiunile legislative in atari momente insemnate cum suntú cele de acum este transportorulu pentru virtutea si patriotismulu unei natiuni, si oratorulu recomanda raportulu comisiunei spre acceptare.

Dupa densulu se radica ministrulu de fincie Ghyczy pentru a desfasurá intr'unu discursu lungu situatiunea cea trista si midilócele, prin cari se voru puté — dupa speranti'a firma a ministrului — delaturá calamitátile financiáli.

Ghyczy : Dupa raportulu comisiunei financiáli deficitulu in bugetulu nostru face 26,495,600 fl. Acestu deficitu se póte acoperí pre anulu acésta cu restulu din imprumutulu mai recentu si mai remanu unele sume considerabile si pre anulu venitoriu. Fiindu ca se póte usioru intemplá, cá manipulariunea sa stagneze in decursulu anului din cauza, ca venitele sta-

tului incurgu cu deosebire intr'a dou'a jumetate a anului, ministrulu a luat altu modu de computare. Sub rubric'a erogatorulu s'au introdusu toate erogatele pre anulu 1875. Cu privire la venite nu s'a luat de basa preliminariulu, ci rezultatele cassei din 1874, cum s'a constatat din luna in luna, afara de resultatulu din luna lui Decembre, care nu s'a potutu constatá pre tempulu cându s'a facutu computarea, ceea ce nu face nici o diferentia pentruca sum'a aceea face numai 300,000 fl. —

Resultatulu e, ca in cele 7 luni a. c. adeca pâna la finea lui Iuliu sum'a de 12,554,000 ce a remasu in cassa la finea anului trecut se voru chielu, asemenea si dările ce voru incurge, ba chiaru si cele 32 milióne ce mai stau la dispositiune la 1 Ianuariu a. c. si vomu trebui sa luámu unele sume din anticipatiunile din Decembre. Resultatulu finalu din a dóu'a jumetate a anului va fi, cu toate ca atunci se urca venitele, deficitulu aretatú mai susu.

Si fatia de acestu deficitu ministrulu 'si ia refugiulu la imprumutu sustienendu ca se va poté acoperí prin imprumutu si totusi va mai remané din imprumutulu de 32 milióne o suma considerabila pre anulu viitoriu, de 6,500,000 fl. si din anticipatiunile din Decembre 7,500,000 fl. si asiá sum'a intréga, cu care vomu trebui sa incepem bugetulu, va face 14 milióne.

Pre anulu 1875 este acoperitu deficitulu, dara acum trebuie a ne ingrigi de anulu 1876.

Oratorulu aréta in detaiu ca proiectele sele substernute suntú destinate a restabilí ecuilibrulu in bugetulu statului. La fia-care specie de contributiune ministru dovedesce, ca cátu venitu are sa aduca etc. —

Oratorulu sustiene ca natiunea póte sa supórte toate aceste sarcini si trebuie sa le supórte, déca voiesce sustienerea statului. In fine recomanda bugetulu spre primire. (Va urmă)

La apelulu clusianu !

Intelegintia romána din Blasiu, intrunita in conferintia sea din 10 Ianuariu 1875 st. n., deliberându mai indelungatu, intre altele si asupr'a apelului facutu din partea clubului clusianu, pentru tienerea unei conferintie române, se pronuncia in urmatóriele :

Inainte de toate se afla indemnata a felicitá si laudá pre fratii membri ai clubului clusianu pentru zelulu de preingrigire manifestatu in apelulu seu din Decembre 1874.

Punctulu primu alu apelului, in care se propune tienerea unei conferintie române in Alb'a-Iulia la 15 Februaru, lu primesce de alu seu, de-si pentru acésta aru fi mai acomodata diu'a de 14 Februaru st. n., fiindu acésta Dumineca, prin urmare o di, in care cei mai multi dispunu de tempu liberu.

Punctulu alu doilea, incátu prin acésta se propune a se tramite la numit'a conferintia „totu c'amu dupa 30,000 locitori câte unu deputatu alesu prin membrii románi ai comitetelor municipáli;“ nu-lu póte primí inteligintia blasiana, din caus'a ca dupa opiniunea ei conferintia asteliu compusa nu aru fi in totalitatea sea espressionu propria, fidela si adevrata a întregi natiuni, ci numai a cătoru-va persóne.

Alegerea deputatiloru de cátra intréga poporatiunea, investita cu dreptulu de alegere, aru fi in totu casulu mai convenienta, dara acésta aru fi intre impregiurările de facia cu totulu nepracticabila, mai imposibila; deci se dechiara pentru conferintia libera, in care se aiba intrare cu votu decisivu fia care románu inteligentu, care are dreptu de alegere in vre-unu cercu electoralu din patria; ; pentru ca nu are intielesu, cá sa se eschida dela conferintia aceia, cari suntú alegatori si cá atari au sa decida cu votulu lor in realitate !

Cu respectu la punctulu 3 seunde

propune, că convocarea conferinței să se facă prin barbați recunoscuți anteseznani ai națiunii etc.; avendu în vedere de o parte scurtimea timpului, iera de alta parte impregiurarea, ca ambii presiedinti de pia memoria a-i comitetului român permanentu din 1861, cari aru fi chemati a lua inițiativă în atari casuri, suntu morti, propune: că aceea conferința se o conchieme insusi comitetulu clubului român din Clusiu, alu căru presiedinte este totu-odata și unulu dintre membrii comitetului permanentu din 1861.

Blasiu în 10 Ianuaru 1875 st. n.

În numele inteliginței române din Blasiu:

Constantin Păpăluvi,
conducătorulu conferinței.

Stefan Popu
actuarius.

Cetimu în „Pressa“:

Publicându eri epistolă, prin care d. Mavrogheni esplica cu claritate tapetele din 1868 astu-feliu cum s'au petrecutu relativu la concessiunea Offenheim și la epistolă dlui de Hertz scrisa în acea epoca, noi amu spusu ca cuvintele dlui Mavrogheni vorbescu destulu de lamuritu și potu convinge singure pre ori-cine voiesce a judecă lucrurile cu imparțialitate. De aceea amu crediutu de prisos pentru publiculu imparțialu de a mai comentă aceea epistola deslusitoare. Amu tienutu a aminti eri redactoriloru dela „Românulu“ ca unu organu de publicitate trebuie a fi că și unu judecatoriu, justu mai înainte de toate, și ca trebuie a se ascultă și aperiarea celui acusatului mai înainte de a se pronunță în contra-i și a-lu osândi în modu pripitu. Amu mai spusu și repetămu ca, cu totă insistență a maniōsa de adă redactoriloru „Românulu“, faptul dlui Mavrogheni de a fi renunțatu în 1868, sub ministeriulu Bratianu, la drepturile sele de concesionariu și de a fi primitu o suma „dreptu despăgubire, cum dice d. Mavrogheni, pentru cheltuelile și ostenelele sele, în cursu de mai multi ani cu lucrări și studii pregătitoare“ pentru acea întreprindere de linia ferată, nu se pōte numi mita, cum dice Românulu; căci mita iau numai functionarii publici, cum a luat santulu Winterhalder, amicul intimu alu dlui Rosetti și directoru alu ministerului de finace, sub d. I. Bratianu. De aceea amu disu ca e bine și justu să așteptămu că să se facă lumina; să se dea pre fatia toate impregiurările și toate numele implicate în acea afacere din 1868; — și fōrte bine a făcutu d. ministru de justitia Lahovari de a invitat pre d. Procuroru să cēra deslusiri dlui Hertz că să se pōta descoperi și urmări cei culpabili.

Aru fi mai prudentu pentru cei dela „Românulu“ să nu alunece de preterimulu justitiei pre terimulu personalităților, și să nu ne spuna intăiu ca d. Winterhalder este culpabilu și apoi să-lu apere spunendu ca nu se scie bine, deca domnulu Hertz i-a și datu mita de bunuri rurale de care se vorbesce totu în epistolă din 1868. Faptulu dlui Winterhalder, directorulu ministeriului de finace, sub d. I. Bratianu, 1868 se califica de condic'ă criminală mituire. Remane că justiti'ă să constate și să se pronunție.

Departa de noi ide'ă de a condamnă în modu anticipatu; acēst'ă intra numai în dictionarul și sistemulu redactoriloru dela „Românulu.“ Mai amintimu acestoru redactori ca insultele aduse de Offenheim româniloru și functionariloru publici, insulte pre care „Românulu“ le-a reprodușu cu grabire, — și contr'ă căror'ă noi amu protestatu — au fostu facute în 1868 pre cându eră d. Bratianu la putere, și ele privēu prin urmare pre deputatii de atunci și pre functionari, că Winterhalder, de atunci. Noi amu spusu ca ispite patriotice și exceptiuni culpabile se vedu în toate tierile, cum

s'ă intemplatu și în Vien'a, și în New-York din Americ'ă etc.; dara aceste exceptiuni nu potu deremă demnitatea și moralitatea publica a unei națiuni. Culpabili se inferēza de opiniunea publica, se pedepsescu de lege, dara națiunea se gasesce totu-déun'a mai pre susu de asemenea exceptiuni. Iēta ceea ce amu mai avutu de disu și în privința ofenselor cinice aruncate contr'ă româniloru de cătră d. Offenheim, care astadi se gasesce pre banc'ă acusatiloru!

În cătu privesce persōn'ă dlui Mavrogheni și afacerea petrecuta, nu sub guvernulu actualu, ci sub guvernulu din 1868, pre cându erau amicii Românulu la putere, noi amu disu și repetămu; ca publiculu se va lumina în destulu din epistolă ce amu publicatu eri.

✧ Procesulu lui Offenheim.

Spatulu nu ne permite a reproduce mai pre largu desbaterile urmate în acestu procesu devenitu celebru și care a facutu multu sgomotu; materi'ă e prea voluminōsa. Ne vomu margini a reproduce, dupa „Messenger d'Orient“ scurte extracte din cele mai importante părți ale lui. Iēta aci, pre scurtu, starea personala a acusatului.

Presidentulu intrēba pre acusatulu despre starea sea personala, și despre originea companiei de drumuri de feru, alu cărei directoru generalu eră.

Respondiendu la prim'ă întrebare acusatulu narēza ca e fiulu unui comerciantu en gros, ca educatiunea lui fusese ingrigita, mai cu sēma în ceea ce privesce cunoscința limbiloru, de ore-ce eră destinatu diplomatiei. În limbile orientale eră fōrte, încātu fū pusu candidatu în primulu rang la Academi'ă orientala, dara mai în urma fū sacrificatu în loculu contelui de Ludolf. Dupa ce 'și termina studiile de dreptu, îmbratisiă diferite ramuri de administratiune, apoi în cancelari'ă imperiului și în specialu la consulate. În 1849, intra la directiunea constructiuniloru de drumuri de feru; în 1854 în ministeriulu finacieru unde colabora la legislatiunea concesioniloru. Dupa ce se termina acēst'ă legislatie, fū invitat de mai multe companii a face parte la întreprinderile lor. Alese compani'ă Carl Ludvig, unde stete dela 1854 până la 1864, cându trecu la compani'ă Lemberg-Cernauti, unde stete până 1872. În 1850, aveare sea e de vre-o 30 — 50,000 fl. în 1872 atinse cifr'ă de aprōpe 2,500,000 fl. Cifr'ă din 1873 i-o reduse la 1 milionu, din care vre-o 800,000 în imobile. Nu jucă la bursa, dara eră norocosu în afaceri, cum dice densulu. Si apoi nici ocaziunile nu-i lipsēu; elu eră actionariu, directoru, fundatoriu la mai multe banci și stabilimente financiare, consiliariu de administratie în sēpte-spre-diece companii de drumu de feru și participase în totalu la vre-o nouē-diece și sese de întreprinderi diferite.

Cestionatu asupr'ă faptulu ca nu eră nici specialistu, nici ingineriu spre a participă la întreprinderi de căli ferate, respunse, cu unu cuventu semnificativu, ca „eră omu de drumuri de feru.“ (Eisenbahnmann). Asupr'ă acēstui cuventu a datu mai în urma explicatiuni spunendu ca s'ă datu mai tardiu la studiulu fisice și alu diferitelor ramuri ale comunicatiuniloru, alu statistice și ca a facutu numeroșe voiagiuri punendu-se în relatiune cu specialiști, întreprindietori, etc. — ceea ce lu facea competentu.

Cātu despre originea și fundarea companiei Lemberg-Cernauti acusatulu a espusu numai rolulu ce a jucat personalmint. Actulu suplimentariu de acusatune inca de câte-va detalii;

Prin decretulu din 11 Ianuarie 1874 constructiunea drumulu de feru Lemberg-Cernauti fū acordata consortiului compus de dd. Leo Sapieha VI Borkoski, Drake, Rate și Th.

Brassey. Acēsta concessiune garantă 1,500,000 fl. venitu pre anu, cu obligatiune din partea statulu de a dă elu ce va lipsi. Trebuia capitalu pentru constructiune; se adresă în tiēra, în strainatate, și mai cu sēma în Engliter'ă, unde să se formă compani'ă.

Scopulu acestei companii eră de a formă o societate austriaca de actionari, care se reunēsa capitalulu trebuitoriu pentru dobândirea acestei concessiuni. Dupa acēst'ă, compani'ă englesa avea să se disolve sēu să fusioneze cu societatea ce avea să formeze. Înainte de acēst'ă inse, Thomas, Brassey incheia unu contractu, prin care se obligă, în calitatea sea de întreprinor de drumu de feru, să execute constructiunile și lucrările, să cumpere terenurile, totulu în fine pentru 24,500 mii floreni. Unu articulu din contractu stipulă ca societatea de actionari ce se va formă, va luă asupr'ă și toate drepturile și obligatiunile companiei Limited. Printre acestea eră un'ă că company Limited să platēsa lui Brassey, fără să se fi ficsatu nici unu terminu, sum'ă de 1,900 mii fl.

Dupa acestea se încep lucrarea spre a se gasi în Austri'ă actionarii spre a formă compani'ă, ceea ce se făc rapede și Offenheim fū alesu directoru generalu cu 15,000 fl. pre anu suma care a fostu mai tardiu aprōpe indoita.

Statutele se confirma, fondulu socialu se ficsă la 12,500,000 fl. și emisiunea se regulă definitivu. Primulu consiliu de administratiune inca se alese. Lungimea liniei eră de 35 leghe.

În 1865 Maiu se tienura mai multe adunări fără a se pomeni inse de contractulu lui Brassey, căru'ă nou'ă societate avea să-i dea, prin transmisune, 1,900,000 fl. fără data și terminu. Titulu sub care i s'ă platitu nu e de locu limpede.

Vinu apoi detalii asupr'ă constituirii, în primele momente, a companiei austriace, care luă, cu voia, drepturile și obligatiunile companiei Limited. Din marturisirile acusatului se conchide ca elu și numai elu a creatu acēsta compania; în sēpte renduri eră să se strice totulu, în sēpte renduri a dresu totulu. Mobilulu seu secretu care 'lu-a facutu să facă minuni, eră dupa spus'ă lui, ca toti credeau lucrulu imposibilu.

Acum acusatulu intra cu adeveratu în materi'ă procesulu, din punctulu seu de vedere, se întielege. Elu se pune fōrte susu, și de aci ne va esplică ce numesce elu erori, neintielegeri sēu lipse de probitate. Astu-feliu s'ă ajunsu la punctele speciale ale acusatune.

Primulu punctu cuprinde asiă numitele avansuri facute de Brassey cari nici odata nu s'au potutu urcă la enorm'ă suma de 1 mil. fl. și pre cari Brassey nu i-ar fi atinsu de locu, astu-feliu ca aru fi fostu curatu și simplu impartiti între Offenheim, concesionari, și unu ore-care Hertz, intīmu alu acusatului, care l'a adjutat în mai multe afaceri, și căre a primitu sum'ă de 290,000 fl. care nu prea să scie pentru ce. Se mai da cetire unei alte epistole în care acēl'ă-si Hertz esprima viu'ă sea recunoscintia pentru acestu enormu daru.

Acusatulu dice ca nu eră vorb'ă numai de versarea acēstui avansu, dara și de alte diferite remunerări pentru ostenelele ce costase acēsta afacere pre o multime de persōne cari luara parte la dens'ă; în fine ca în acēsta suma sunt cuprinse și despăgubirile legiuite și castigurile acordate concesionariloru pentru profiturile de cari avea să se bucure compani'ă în loculu lor și pentru perderile la cari erau espusi, avendu a depune cautiune. Cātu despre Hertz acēst'ă eră trēb'ă lui Brassey să-lu resplatēsa cum aru crede mai bine. Si apoi, elu Offenheim, n'a avutu că profitu alu acestei operatiuni decâtu unu daru de 1000 actiuni, achitate și

trecute că platite numai până la 25 la suta, adeca o valōre de 5,000 livre sterl. În fine, spre a respunde la obiectiunea ca Brassey n'a primitu de locu banii, presentă o cuitantia a acēstui'ă pentru sum'ă de 1,900,000 fl.

Acēsta cuitantia parea a decide asupr'ă acēstui punctu; intervenira inse și alte obiectiuni. Dupa registre, acēsta plata se vede despartita în două termine, ceea ce în regula aru aduce esistență a două cuitantie separate; datele platii apoi nu se potrivescu. Cuitanti'ă presentata de acusatulu pōrta dat'ă de 8 Iuniu 1864, iēra registrele casei Companiei vorbescu de două termine, din cari unulu 1100 mii fl. platiti la 2 Maiu; iēra cela-laltu de 800 mii fl. la 9 Maiu. Offenheim inse a solicitatu inse dela consiliulu de administratiune ordinulu de a plăti intrēg'ă suma de unu mil. nouē sute de mii fl. dlui Brassey, și în fine o epistola a acēstui'ă din 19 Augustu 1864 aru fi conceputa cam intr'adinsu în astfeliu de termini, încātu aru rezultă curatu ca Brassey n'aru fi incasatu nici odata pretins'ă suma, care aru fi fostu impartita între Offenheim și concesionari. Ce devine atunci cuitanti'ă dela 8 Iuniu?

Acusatulu pretinde, ca acēsta contradictiune de date e numai aparenta, căci în registre se trecu dat'ă tramiterii și dat'ă primirii. Despre o epistola a lui Brassey, acusatulu respunde ca acēst'ă, vorbindu despre plat'ă primita, dice: mi-ati platitu, și ca imediatu, vorbindu de cei 1900 mii fl. dice simplu: a-ti platitu și esplica ca nu resulta nici o contradictiune, de ore-ce în englesesce însemnēza același lucru.

I se opune depositiunea contelui Podhorski, dupa care nu 5000 livre st., cum dicea, ci 10,000 sēu 100,000 fl. retrasese din acēsta prima afacere. Acusatulu se marginesce a declară acestu din urma punctu de neesactu.

✧ Manifestulu lui Don Carlos.

„Spanioli! Revolutiunea, care trāiesce din minciuni, cauta, proclamandu de rege alu Spaniei pre unu membru din famili'ă mea, să se impace cu monarhi'ă și cu legitimitatea. Eu suntu legitimitatea, suntu reprezentantele monarhiei în Spani'ă; și pentru ca eu suntu, amu respinsu cu unu disprețu suveranu propunerile pre cari revolutiionarii din Septembrie cutediau să-mi adresede înainte de a implini oper'ă lor de nefasta nealitate.

„De atunci, revolutiunea scie ca eu nu amu potutu să fiu regele seu. Capu alu angustei familii a burboniloru în Spani'ă, privescu cu o adenca durere atitudinea verului meu Alphonso, care, cu neesperienti'ă etăției sele, consimte să fia instrumentulu chiaru alu acelor'ă cari l'au gonitu din patriu împreuna cu mam'ă sea, insotindu-lu de sarcasme și de ultragii. Cu toate acestea eu nu protestezu; demnitatea armatei mele nu permite alta protestare decâtu aceea care va fi aruncata cu o nerisistibila elocintia de gur'ă tunuriloru nōstre. Proclamarea principelui Alphonso, departe de a-mi închide portile Madridului, din contra 'mi deschide calea regenerării patriei nōstre multu iubite.

„Nu este în zadaru ca unu nouu actu de pretorianismu lovesce orgoliulu poporulu spaniolu. Nu este în zadaru ca invingibili mei voluntari sunt armati. Ei cari au sciutu să invinga la Eraulu, la Alpiens, la Montejurras; la Castellollit, la Somorrostro, la Abarzuza, la Castilon, la Cordov'ă și la Urniut'ă, voru scī să impedece o noua insulta maritimōsei nōstre Spanii, unu altu scandalu Europei civilisate.

„Chiamatu să omoru revolutiunea în tiēr'ă nōstră, o vomu omori și deca dens'ă va dă o proba de o ferocitate selbatica, de o impietate nerusinată, și deca se va adapostī și se va ascunde sub manthi'ă ipocrita a unei

pietăți prefacute. Spanioli! pre Dum-nedieu! nostru! pe Spania noastră, ve juru ca, fidelu sânteii mele misiuni, voi sustine fără pēta gloriosulu nostru drapel; elu simbolisea principiile salvatorie, cari sunt astăzi speranția noastră și cari voru fi mână scaparea noastră.

„Datu in cuartirulu meu regalu din Deva, la 6 Ianuariu 1875.

Carlo s.”

Dosierulu dlui de Bismark.

Sub acestu titlu cetim urmatorele in diariulu „l'Univers“, dela 14 Ianuariu:

Correspondența a următorii a fostu adresata din Berlinu către diariulu „Tablet“ din Londra; o reproducem lasandu confratelui nostru responsabilitatea informatiunilor se:

„Ultimele evenimente au provocatu nisce simțimente forte diverse; in sumariu, ele au creatu la curte unu partitu care este forte departe de a fi favorabilu principelui de Bismark. Cancellariulu, care nu pōte sa sufere nici o opozițiune, credi ca va putea aduce o reactiune in profitulu seu dandu-si demisiunea. Ea nu fu primita, si regele se insarcina cu imprasiarea popularității d. de Bismark. Ce succesu a avutu? O scim prin faptul ca regina imperatēsa, capulu opozantiloru cancellariulu, refusa de a cedă si va parasī Berlinulu preste câte-va zile spre a se duce la Coblenz. De-si protestanta, Majestatea Sea n'a aprobatu nici odata persecutiunea contr'a catolicilor; a facutu totu ce i-a statu prin putintia spre a usura relele de care suferu eroii credintei. Tratamentulu impusu comitelui d'Arnim fu caracterisatu de densa cu adeveratulu lui nume; chiaru acestu tratamentu a adusu lucrurile la unu asiā gradu, incatu Louis-a-August'a prefera sa se departeze decatu sa-si modifice modulu seu de a vedea in privinti'a lui Bismark.

„Vrednicu de observatu este inca, ca principes'a regala impartasiesce simțimentele sōcrei sele; ori de câte ori intalnesce pre dlu de Bismark, ea se marginesce a-i acordā nisce semne de unu respectu forte mediocru.

„Mai dilele trecute ea lu intrebă, in presentia imperatorelui, deca legile loveau asemenea si pre de unu rang inaltu, si candu Bismark i respunse ca in Prussia legea nu admitea nici o deosebire intre cei mari si intre cei mici, ea observă ca nu putea sa-lu credă, căci, deca aru spune adeverulu, atunci elu n'aru fi la adeveratulu seu locu. Regele audi convorbirea si interveni indata. Cu tōte acestea, se crede că siguru ca principes'a regale si va reinoi ataculu indata ce i se va presentā o ocaziune.”

Dela Londra sa trecem la Statele-Unite. Teribilulu cancellariu nu nu mai are a face cu corespondentulu unui jurnal catolicu. Acī are de lucru chiaru cu diariulu „New-York Herald“ care-lu ataca, si cu o vigōre pre care lectorulu o va aprecia elocuenta, deca traductiunea noastră nu va fi tocmai perfecta:

„Bismark voiesce sa fia stapanulu Germaniei iera nu servitoriulu ei; inse puterea prin care s'a radicațu pōte sa fia puterea prin care va fi derimatu. Natiunea se va revoltā contr'a unei politici cărei'a ea datorēza o sporire de teritoriu, discordii religiose, concentrarea intregii autorități in mână unu singuru omu, a unui omu capabilu de a pune in picioru unu imperiu spre a sdrobi unu inamicu personalu. Eata rezultatele politice de sânge si de feru. Dara acēsta politica nu va avea ea ore unu sfersitu? Germani'a si face naturalmente acēsta intrebare, căci si aduce aminte de cele din urma trei resbele ale sele, si vede resarindu unu alu patruea pōte mai ingrozitoru

decātu cele trei dinainte. Cine-va aru fi creditu ca Franci'a umilita si va gasi scaparea intr'o pace vecinica, ca gâlcēva intretienuta din generatiune in generatiune se ispravise pre câmpurile de bataie, ca „Vaterland“lu (patri'a), „tiēr'a unde germanu insemnēza amicu, francesu, demon“, erā in fine consolidata; inse abiā s'a terminatu resbelulu cu Franci'a, si cu o perdere enorma de omeni si de bani, ca ea trebuie sa se pregatēasca pentru unu nou resbelu!

Mai intaiu cei din Berlinu se adresara la patriotismulu Germaniei spre a face unitatea natiunala si a sdrobi pre Franci'a; astadi ei invoca spiritalu religiosu spre a resturna puterea Romei. Adeveratulu sensu alu acestoru nouē provocări este, ca Europa se afla intr'o positiune asemenea cu aceea in care erā inainte de resbelulu de treidieci de ani. O crisa mare este iminenta. Dlu Disraeli ne-a predisu acēsta cu unu accentu profeticu. Victoru Hugo o anuntia in rapsodiile sele. In Germani'a, in Franci'a, in Angli'a, nu se mai aude decātu singur'a voce: aceea a sergentulu instructoru. Toti omeni pre cari i mai are Europa sunt sub arme; ceea ce cere dela industri'a fabricantiloru sei, sunt tunuri mai distrugătoare si midiloce de aprovizionare seu de transportu mai usioare. Parlamentulu Franciei rivaliseza in ardore cu acel'a alu Germaniei in grabirea de a votā fondurile necesare spre a inarmā tierile lor respective. Politic'a de feru si de sânge se intinde pre continentulu intregu.

Germanii vedu, ca consecința atatoru resbele nu va fi pacea, si in spaim'a lor, ei fugu cu mile in Statele-Unite. Nu este dara nici extraordinariu că Germani'a sa protesteze contr'a continuării acestei politice de sânge si de feru. Ce sigurantia, ce linisce potu avea nisce omeni cari, la fia-ce momentu potu sa auda sunetulu tobei chiamandu pre fiii lor la resbelu? Unu poporu mandru si bravu nu se tocmesce asupr'a sacrificieloru indata ce este vorb'a sa respunda la apelulu patriotismulu. Acēsta facura francesii candu mersera sdrentiuiti contr'a armatelor combinate ale Europei; acēsta facura russii candu preferara sa mōra sub ruinele Moscovei decātu sa-si dea sabiile la straini; acēsta facura germanii candu, condusi de Fredericu ei combatuta pre russi si pre austriaci, aliatu cu francesii.

Dara cei mai mandri si cei mai valorosi omeni se dau inapoi la ide'a unei serii de resbele fără sfersitu. Napoleonu, celu mai mare dintre capitani, duse poporulu francesu — celu mai zadarnicu dintre popōre — din gloria in gloria, pâna ce in fine glori'a Franciei inflacarā pamentulu precum focurile aurorei inflacarēza firmamentulu. Dara chiaru Franci'a, Franci'a passionata pentru resbelu si pentru renume, si comandata de unu capu indiestratu cu darurile supreme ale geniulu, Franci'a lui Napoleonu celu mare, intr'unu cuventu, se resculă, si candu inimiculu se aratā in Champagne si sub zidurile Parisulu, ea refusa sa-lu respinga.

Numerosele resbele slabiseru si osteniseru natiunea, totu astfeliu precum rânile cele numerose sleescu puterile corpulu celui mai robustu. Totu astfeliu este si cu Germani'a! Trei resbele in diece ani; trei resbele gloriose si avantagiōse; atāt'a sânge si atāt'a feru, si nici macaru umbr'a unei sperante de pace! Vai! nici unu semnu de pace! Nimic'a altu decātu sgomotulu celu surdu pre care-lu facu pasii omeniloru in marsiu, nimic'a altu decātu sgomotulu de ciocanu a armurierulu, nimic'a altu decātu vocea sergentulu instructoru, nimic'a altu decātu sgomotōsele batāi ale tobei, nimic'a altu decātu exercitiulu si ni-

mic'a altu decātu apelurile la casarna. Mani'a si amenintiarea sunt in parlamentu; ur'a veghiaza in Franci'a, si revn'a in Russi'a . . . Nimic'a deca nu „sângele si ferulu!“ — Acēsta este aspectulu actualu alu Vaterlandulu.

„Tr. Carp.“

„l' Univers.“

Varietăți.

*(Teatru român.) In pies'a ce s'a jucat Vineri sēr'a „Adamu si Ev'a si potopulu lui Noe“ ni se infatisia in scen'a prima paradisulu si inocenti'a omeniloru dintaiu, in scenele următoare se caracterisa slabiciunea femeii amagirea ei prin curiositate, blastemulu lui Ddieu asupr'a nemului omenescu cadutu in pecatu si cainti'a celoru pecatosi, de alta parte selbatia si gelosi'a lui Cainu si seduceerea Noemei. Pies'a intrēga a fostu bine executata.

Si la representatiunea de astadi că si la cea de Marti s'au distinsu dlu directoru Popescu si dlu Constantinescu. Acestu din urma a reprodustu cu desteritate si cu o fidelitate admirabila selbatia, ur'a si gelosi'a lui Cainu către fratele seu Avelu. Arangiamentele pre scena si arteficiurile, cu deosebire plōi'a de focu au fostu bine intogmite si executate. Publiculu fu de asta-data cu multu mai numerosu decātu la representatiunea trecuta.

De sēra se voru jocā piesele: „Furiosulu seu omulu tradatu de femeia“ si „blastemulu tierenului pre patulu de mōrte“ drama de St. Velescu.

* Despre drumu din Romani'a. Regimulu din Romani'a a desemnatu pro 1875, 250,000 franci pentru regularea drumurilor si anume deocamdata sa puna in stare buna drumulu dela Căneni pâna la Râmnicu. Dupa aceea in decursu de cinci ani sa devina drumulu intregu dela frontarii pâna la Râmnicu, drumu lucratu dupa cea mai perfecta arta. Acēsta este o scire, carea de siguru va fi salutata cu satisfactiune din partea clasei nōstre comerciante.

* Rectificare! In Nr. 102 alu „Tel. Rom.“ dandu-se ratiociniu despre ofertele incurse la bibliotec'a societ. nōstre de lectura cu ocaziunea sedintiei publice din 12/24 Dec. 1874 din erōre nu s'a publicatu numele p. t. domni din Salisce: Nicolau Pop'a 5 fl. N. Stoic'a direct. 1 fl. Ioanu Pop'a 1 fl.; deci cerendu-ne scus'a ne rugămu a primī profund'a multiamita din partea societății nōstre. G. — M. cassariu.

Nr. 109/Se. ex 1875.

Concursu.

Fiindu vacante douē stipendii de statu de câte 500 fl. v. a. menite prin resolutiunea prea inalta din 8 Aprilie 1864 pentru clerici gr. or. absoluti, cari dorescu a-si continuā studiile la vre-o Universitate, — de asemenea devenindu vacantu unu stipendiu de 250 fl. v. a. din fundatiunea Franciscu Iosefina, — pentru conferirea acestora se eserie prin acēsta concursu pâna in 7 Februaru a. c. st. vechiu.

Dōritorii de a capetā unulu din aceste stipendii au a subternea la Consistoriulu archidiececanu, petitiunile lor pâna la terminulu pusu cu următoarele documente:

- atestatu de bōtezu;
- atestatu de maturitate si dela institutulu, la care au ascultat in semestrulu acēsta;
- atestatu de paupertate; si in deosebi cei cari voru paupertate la cele douē stipendii de statu a 500 fl. aua aterne prelānga acestea si atestatul despr' absolvarea cursulu clericalu de trei ani la institutulu nostru pedagogicu-teologicu.

Din sedinti'a Consistoriulu archidiececanu plenariu, tie. nuta la Sabiu in 15 Ianuaria 1875.
(1—3)

Nr. 1935/1874.

Publicare de licitatiune.

Din partea judecatoriei reg. din Sasu-Sebesiu că dregatoria pentru cărtile funduare se aduce la cunoscinti'a

publica, ca in caus'a actōrei Mari'a Mihaila contr'a Simionu Capete et consortes pcto 404 fl. 88 xr. c. s. c. s'a dispusu licitarea judecatorēsa a urmatoriloru bunuri nemiscatōrie secuestrate si estimate:

I. A remasitiei lui Simionu Capete:

Cas'a Nr. 550
Unu agru (pamentu aratoriu Nr. top. 615;
Unu agru Nru top. 927 si 928;
O Via „ „ 2339
Unu fenatiu „ „ 2637, 2638 si 2639:
Unu fenatiu „ „ 2904
Unu fenatiu „ „ 2967
Unu agru „ „ 3114/
Unu agru „ „ 3171
Unu agru „ „ 3218, 3219/
3221 si 3222;
O via „ „ 3477
Unu fenatiu „ „ 3489/

II. A remasitiei lui Daniulu Raic'a:

Cas'a sub Nr. top. 194 si 195
O via „ „ 1322
Unu fenatiu „ „ 1474
O via „ „ 1487
Unu fenatiu „ „ 1492
Unu fenatiu „ „ 1714
Unu agru „ „ 1723
Unu fenatiu „ „ 1925
Unu agru „ „ 1957/
O via „ „ 2542 si 2543

III. A lui Mitli Orasianu

Cas'a sub Nr. top. 2512/
Unu fenatiu „ „ 1125
Unu agru „ „ 1126
Unu fenatiu „ „ 1167
Unu agru „ „ 1168

IV. A lui Costantinu Lomanariu

O casa sub Nr. top. 572, 573 si 574.
Unu fenatiu „ „ 536
Unu fenatiu „ „ 2361
Unu fenatiu „ „ 2406
Unu fenatiu si o casa sub Nr. top. 2408 si 2409
Unu fenatiu „ „ 2417

si pentru punerea in lucrare a acestei licitatiuni se pune intaiulu terminu pre diu'a de 31 Martiu 1875 in Sasiori si pre 2 Aprilie 1875 in Singagu; la casu candu nu va succede se pune alu doilea terminu pre diu'a de 30 Aprilie 1875 in Sasiori si pre 3 Maiu 1875 in Singagu, in ambele casuri la 9 ore inainte de amēdi in cancelari'a comunale cu următoarele conditiiuni:

1) Dōritorii de a licitā suntu indatorati a depune la mân'a judecatoriulu licitatoriu vadiulu de 10% din pretiulu de estimare

2) Pretiulu strigārei e pretiulu de estimare

3) Diumetatea dintaiu din pretiulu de strigare trebuie sa se solvēsca in terminu de un'a luna, ceeaalta diumetate in terminu de dōne luni computandu dela diu'a licitatiunei — la acēsta judecatoria cercuale.

Totu odata se provōca toti acei creditori hipotecari, cari nu locuescu in locu, că sa orandēsca unu plenipotentiatu pentru a fi reprezentati la impartirea pretiulu de cumparare, sa arete inainte de licitare numele si locuinti'a aceluia, căci la din contra voru fi reprezentati prin unu curatoru ce se va denumi din oficiu.

In fine toti acei'a, cari credu ca potu sa aduca la valōre drepturile lor de proprietate seu alta pretenziune si drepturile lor de prioritate, au sa insinueze rogārele cu pretenziunile lor in terminu de 15 zile incependu dela ultim'a di a publicārei acestui edictu de licitatiune, altmintrenea acelea nu voru impededā decursulu executiunei si respectivii voru fi avisati la sum'a ce va prisosi preste pretiulu de cumparare.

Din sedinti'a judecatoriei cercuale a Sasu-Sebesiulu că dregatoria pentru cartea funduaria tienuta la 26 Decembre 1874.

(L. S.)

Leonhardt
judecatoriu c.